

DAROVANJE IN TRANSPLANTACIJE ORGANOV IN TKIV V LETU 2021

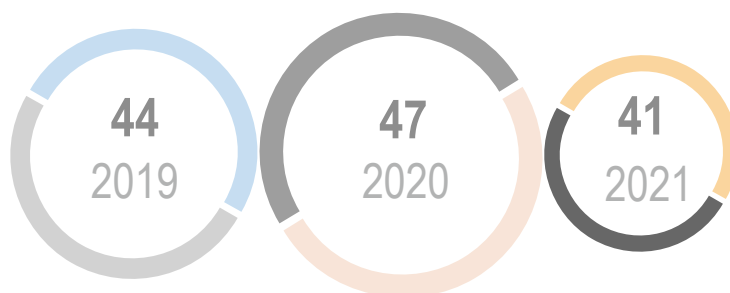
Ljubljana, 11. 2. 2022

Z donorsko in transplantacijsko dejavnostjo smo, kot v celotnem koronačasu, delovali neprekinjeno tudi v letu 2021. V primerjavi z letom 2020 smo imeli manj darovalcev in presaditev, a glede na krizne okoliščine dela v enotah za intenzivno medicino, smo z rezultatom zadovoljni. Z 18,5 dejanskimi darovalci na milijon prebivalcev smo se med osmimi državami v regiji Eurotransplant uvrstili na 4. mesto. Beležimo pa visok delež soglasja za darovanje. Kar 84 % svojcev je podalo soglasje za darovanje. Navkljub zdravstveni in družbeni krizi je v ljudeh veliko dobrega, tudi zaupanje v darovanje organov se ni zmanjšalo. Podrobno statistiko navajamo v nadaljevanju.

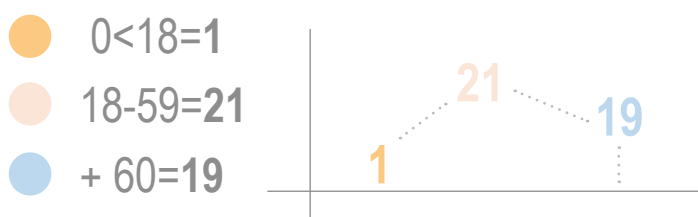
Sporočamo tudi, da se je decembra 2021 iztekel mandat vodenja prim. Danici Avsec, dr. med., dolgoletni direktorici in gonilni sili razvoja zavoda. Z ekipo je dosegla, da imamo v Sloveniji urejen donorski sistem, ki velja za primer dobre prakse v mednarodnem okolju, v številu umrlih darovalcev pa se uvrščamo med najuspešnejše države na svetu: »Ves čas smo z ustreznim razvojem skrbeli, da imamo v Sloveniji izjemno kakovosten, učinkovit in etično naravn sistem darovanja organov in tkiv. Z aktivnostmi v evropskih projektih in v mednarodnih telesih je Slovenija-transplant prepoznan tudi širše in v mednarodni strokovni javnosti. Še posebej pa sem ponosna na dobro sodelovanje z vsemi mediji in drugimi strokami, ki sooblikujejo mnenje širše javnosti. Dosegli smo, da nam ljudje zaupajo, da večina svojcev poda soglasje za darovanje.« Prim. Avsec dodaja, da so trenutni turbulentni časi zahtevni: »Razvoj dejavnosti mora naprej, družba in medicina se spreminjata. Na voljo je boljša diagnostika, v tujini je že uveljavljeno darovanje po zastoju srca. Za napredek in uspešnost donorskega sistema je treba usklajevati vse vidike in sodelujoče organizacije. Veseli me, da bo moj naslednik z znanjem, izkušnjami in odgovornostjo, ki jo je že prikazal, nadaljeval z razvojno usmeritvijo zavoda in nadgradil sistem darovanja pri nas.«

STATISTIČNI PODATKI

Umrli darovalci

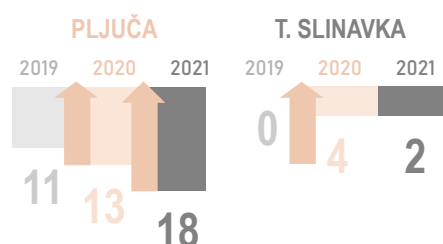
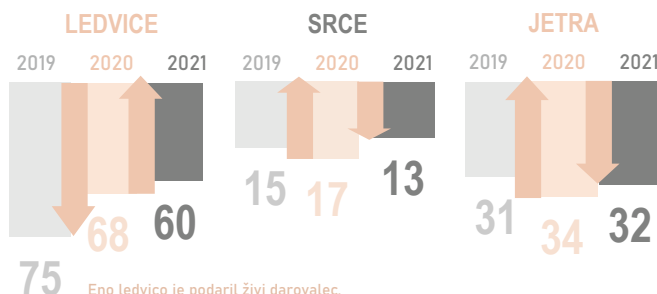

Umrli darovalci v letu 2021 po starostnih skupinah

* Povprečna starost umrlih darovalcev je bila 54 let (5 let manj kot v letu 2020)

Darovalci so podarili 125 organov

Od 1. januarja 2022 je funkcijo direktorja prevzel Andrej Gadžijev, dr. med., specialist travmatolog, dolgoletni sodelavec Slovenija-transplanta in eden redkih strokovnjakov s področja donorske medicine pri nas. »V marsičem bom nadaljeval z delom in vizijo, ki jo je zastavila že moja predhodnica, prim. Danica Avsec, to je zagotavljati kakovostno, varno, uspešno in etično naravnano donorsko dejavnost. Prinaša pa trenutni čas številne nove izzive, v zadnjih 15. letih so se na mednarodni ravni odvili tudi koreniti premiki na področju posmrtnega darovanja. Tudi mi bomo morali stopiti v korak s časom, seveda z jasnimi etičnimi in strokovnimi temelji,« pojasnjuje Gadžijev, ki med prioritete mandata uvršča vpeljavo sistemskih novosti, optimizacijo postopkov odločanja, okrepitev zdravniške ekipe in razširitev donorskega programa. Z ukrepi in novostmi želi, da bi dosegli stabilen dvig števila umrlih darovalcev. Gadžijev nadaljuje: »Vse to so koraki k povečanju samozadostnosti, saj bi se lahko ob podobnih izrednih dogodkih, kot je epidemija, zgodilo, da bi se meje držav za dalj časa zaprle in bi bilo preživetje naših bolnikov odvisno izključno od našega lastnega donorskega programa.« Vidnejše nadgradnje želi vpeljati tudi na področju darovanja tkiv in celic. »Naredili bomo vse, da bi našim pacientom omogočili kakovostno in varno izbiro takega načina zdravljenja, predvsem s tkivi in celicami, pridobljenimi od naših darovalcev.«

Gadžijev še poudarja pomen dobrega sodelovanja s Centrom za transplantacijsko dejavnost v UKC Ljubljana in donorskimi bolnišnicami po Sloveniji: »Vsekakor ostaja ključno povezovanje donorskega in prejemniškega programa. Brez darovanja ni transplantacij. V Sloveniji imamo vrhunske strokovnjake v UKC Ljubljana, kjer izvajajo presaditve organov. Bolnike odlično vodijo pred posegi in doživljenjsko spremljajo po presaditvah. Z uspehi na področju presaditev srca, pljuč in ledvic se uvrščamo v sam svetovni vrh, kar je izjemen uspeh slovenskega zdravstva.« Gadžijev zaključuje optimistično: »Prepričan sem, da bomo z dobrim delom, spodbujanjem izobraževanja in novim znanjem, s sodelovanjem pristojnih in pregledno komunikacijo z javnostjo, uspeli nadgraditi donorski program in omogočili zdravljenje s presaditvijo vsem, ki ga potrebujejo.«

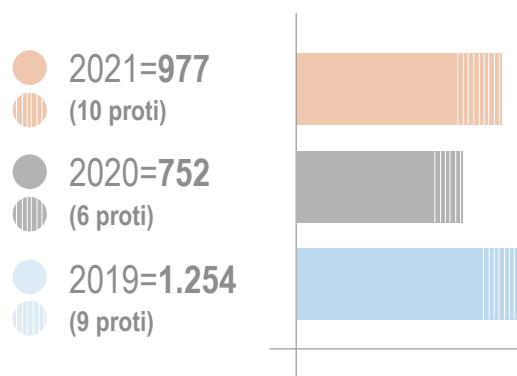
Privolitev svojcev za darovanje organov in tkiv

* Transplantacijski koordinatorji so izvedli 55 pojasnilnih pogovorov s svojci umrlih. 84 % svojcev je podalo soglasje za darovanje organov.

Nacionalni register opredeljenih oseb glede posmrtnega darovanja organov in tkiv

11.583 ZA
PROTI 30

STAROST / let	VSE OPREDELITVE	V LETU 2021
18 in manj	13	9
19-28	2.263	341
29-38	3.162	304
39-48	2.538	170
49-58	1.753	112
59 in več	1.856	41

* Povečal se je delež opredelitev po elektronski poti. To možnost je v letu 2021 izbralo 80 % vpisanih. Z veljavnim digitalnim potrdilom se kadarkoli opredelite prek portala e-Uprave (zavihek Zdravje). O odločitvi seznanite vaše bližnje, saj so v realnih okoliščinah večinoma svojci tisti, ki sprejemajo odločitev o darovanju po smrti. Če volja pokojne/ga ni znana, je svojcem težje in čutijo dodatno breme težke odločitve v že sicer čustveno zahtevnih trenutkih.

POUDARKI LETA 2021

- Število umrlih darovalcev in transplantacij organov je bilo v primerjavi z letom 2020 nižje. Glede na ekstremne delovne razmere in preobremenjenost osebja v enotah intenzivne medicine, je rezultat dober.
- Opravili smo 55 pogovorov s svojci umrlih glede darovanja organov. Zaupanje v sistem darovanja organov se ni zamajalo. 84 % svojcev je podalo soglasje za odvzem, kar je v zdravstveni in družbeni krizi izjemen rezultat.
- Slovenija se po številu presaditev src na milijon prebivalcev že vrsto let uvršča v sam svetovni vrh. Zadnji dve leti smo v svetovnem vrhu tudi v programu presaditev pljuč. Transplantacije izvajajo v Centru za transplantacijsko dejavnost v UKC Ljubljana.

Slovenija-transplant

Javni zavod Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv Slovenija-transplant je s samostojnim delovanjem pričel leta 2002, ustanovila ga je Vlada Republike Slovenije in deluje pod okriljem Ministrstva za zdravje Republike Slovenije.

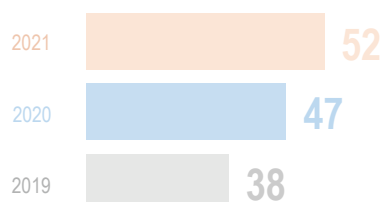
Slovenija-transplant predstavlja osrednjo ustanovo, ki povezuje donorske in transplantacijske centre, ki so vključeni v nacionalno transplantacijsko mrežo. Vzpodbuja razvoj donorske in transplantacijske dejavnosti v Sloveniji, skrbi za koordinacijo dejavnosti na državnem nivoju, izobražuje strokovno in splošno javnost, skrbi za kakovost in varnost pri opravljanju donorske in transplantacijske dejavnosti ter sodeluje tudi z mednarodno evropsko organizacijo Eurotransplant.

TRANSPLANTACIJSKA DEJAVNOST

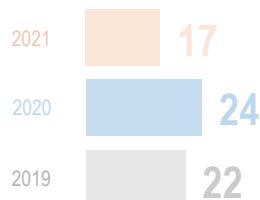
V Centru za transplantacijsko dejavnost v UKC Ljubljana so presadili 105 organov.

Število presaditev po posameznih organih

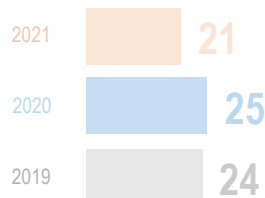
LEDVICE

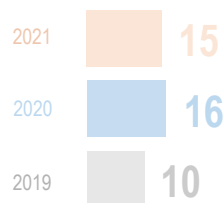
SRCE

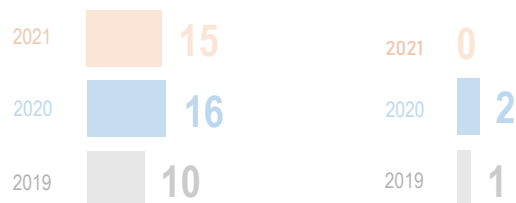
JETRA

PLJUČA

TREBUŠNA SLINAVKA

2021 = SKUPAJ 105 2020 = SKUPAJ 114 2019 = SKUPAJ 95

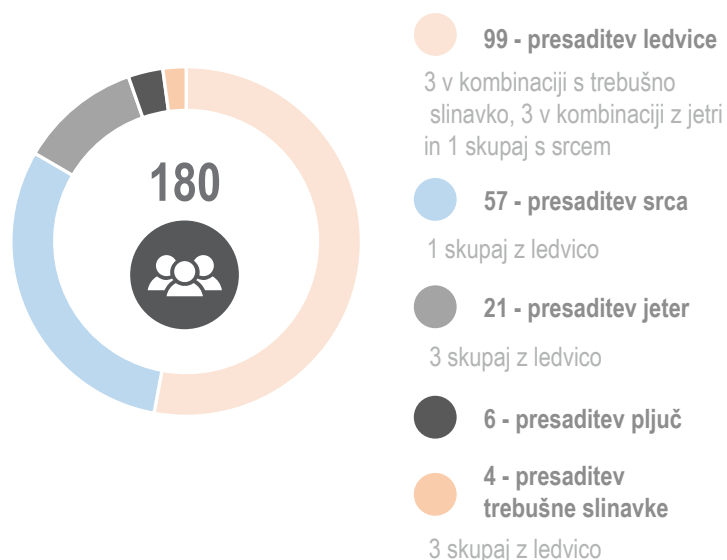
ROŽENICE

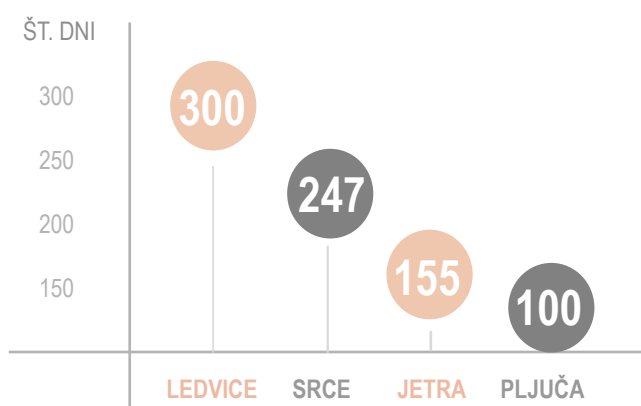
- Izboljšali smo sistem darovanja tkiv v prostorih za umrle in s tem bistveno zmanjšali čakalni seznam za presaditve roženic, omogočili smo presaditve kože.
- V nacionalni register opredeljenih oseb glede posmrtnega darovanja se je vpisalo 225 več ljudi kot v letu 2020. Kar 80 % prebivalcev je izbralo elektronsko možnost za opredelitev.
- Odzivno in neposredno smo komunicirali z javnostmi, objavili več kot 40 poglobljenih časopisnih intervjujev in se več kot 260-krat pojavili v medijih.
- Na javnem natečaju Najboljše prakse v zdravstvu v letu 2021 smo prejeli priznanje (uvrstitev med 3. finaliste, najboljši s področja terciarne dejavnosti).
- Poleg Facebooka in Twitterja smo odprli komunikacijo na kanalu YouTube (@SloTransplant). Na platformi Facebook smo z organskim razširjanjem objav dosegli prek 120.000 uporabnikov.
- Razvili smo nacionalni transplantacijski informacijski sistem za zagotavljanje sledljivosti darovanih tkiv in celic.
- Kot partner v konzorciju pod okriljem ESOT smo uspeli na razpisu EU4Health in pridobili sredstva za 2,5 letni projekt BRAVEST (*Building Resilience Against crisis: a systematic and global approach to adVancE organ Safety and supply in Transplantation*).
- Z namenom spodbujanja raziskovanja in razvoja smo izvedli prvi javni nagradni natečaj Slovenija-transplanta za najboljše raziskovalno delo s področja donorske medicine/dejavnosti.

Čakalni seznam pacientov

180 pacientov je na čakalnem seznamu za presaditev (stanje na dan 5. 1. 2022).

Povprečne čakalne dobe (v dnevih)

* V primerih, ko je zaradi življenjske ogroženosti potrebna urgentna presaditev, so čakalne dobe krajše.

* Eurotransplant vodi skupni čakalni seznam za bolnike v državah članicah. 31. 12. 2021 je bilo na skupnem čakalnem seznamu 13.460 bolnikov, kar je 560 manj kot leta 2020.

slovenija

transplant

Zaloška 7, 1000 Ljubljana

www.slovenija-transplant.si

@SloTransplant

Vir podatkov: SLOVENIJA-TRANSPLANT